

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	
Datum primitka	26 -07- 2016

Poslovni broj: UsII-22/16-11

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Ljiljane Karlović-Durović, predsjednice vijeća, Lidije Rostaš Beroš i Sanje Štefan, članica vijeća, uz sudjelovanje Ivane Firšt, zapisničarke, u upravnom sporu 1. tužitelja SUPER SPORT d.o.o. iz Zagreba, Krčka 18/10, zastupanog po opunomoćeniku Matei Gorički, mag. iur. zaposlenici tužitelja, 2. Hattrick-PSK d.o.o. iz Dugopolja, Svetog Leopolda Mandića 14, kojeg zastupa

odvjetnik

i 3. GERMANIA SPORT d.o.o. iz Zagreba, Radnička cesta 34a, zastupanog po opunomoćeniku Vinki Šušak, dipl. pravnicu zaposlenici tužitelja, protiv tužene Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Zagreb, Savska cesta 41/14, koju zastupa Mladen Cerovac mag. iur., predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, a po punomoći Gorana Prašnički dipl. iur. i Vedran Zemljić, dipl. oec., uz sudjelovanje zainteresirane osobe Bolus d.o.o. iz Zagreba, Črnomerec 29, kojeg zastupa opunomoćenik

odvjetnik iz

u predmetu sklapanja zabranjenog sporazuma, dana 8. srpnja

2016.

presudio je

Poništava se rješenje Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, Klasa: UP/I 034-03/2015-01/010, Urbroj: 580-09/64-2015-093 od 22. prosinca 2015.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem je točkom I. izreke utvrđeno da su poduzetnici Bolus d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Črnomerec 29, Favorit sportska kladionica d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Branimirova 29, GERMANIA SPORT d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Radnička 34a, Prva sportska kladionica d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Planinska 13 i SUPER SPORT d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Krčka 18d, narušili tržišno natjecanje u vremenskom razdoblju od 26. ožujka 2014. do 26. studenog 2015. sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine" 79/09. i 80/13. – dalje: ZZTN) na način da su dogovorom o budućem načinu obračuna manipulativnog troška u igrama na sreću – klađenje u Republici Hrvatskoj na sjednici Udruge sportskih kladionica od 26. ožujka 2014. sklopili zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja u smislu članka 8. ZZTN-a. Točkom II. navedenog rješenja utvrđeno je da je zabranjen sporazum iz točke I. izreke rješenja ex lege ništetan u smislu članka 8. stavka 4. ZZTN-a, a točkom III. su poduzetnicima iz točke I. izreke izrečene upravno-kaznene mjere, dok je točkom IV. navedeno da ako poduzetnici iz točke III. izreke rješenja u navedenom roku ne uplate upravno-kaznene mjere Agencija će obavijestiti područni ured Porezne uprave

Ministarstva financija na čijem je područje sjedište kažnjene osobe radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza, a točkom V. izreke rješenja navedeno je da će rješenje biti objavljeno u „Narodnim novinama“ kao i na mrežnoj stranici Agencije.

Tužitelj SUPER SPORT d.o.o. Zagreb osporio je navedeno rješenje tužbom koja je zaprimljena kod ovoga Suda pod poslovnim brojem: UsII-22/16. Tužitelj Hattrick Prva sportska kladionica d.o.o. Dugopolje osporio je navedeno rješenje tužbom koja je zaprimljena kod ovoga Suda pod poslovnim brojem: UsII-23/16, a tužitelj GERMANIA SPORT d.o.o. Zagreb osporio je navedeno rješenje tužbom koja je zaprimljena kod ovoga Suda pod poslovnim brojem: UsII-26/16. Navedeni predmeti su spojeni radi zajedničkog raspravljanja i donošenja odluke pod brojem: UsII-32/16.

Tužitelj SUPERT SPORT d.o.o. ističe da je iz utvrđenog činjeničnog stanja izveden pogrešan zaključak o narušavanju tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 4. ZZTN-a. Ističe da je inicijativu za pokretanje postupka dala Hrvatska Lutrija d.o.o. dostavljanjem dokumenta pod nazivom „Obavijest o promjeni obračuna manipulativnog troška“ od 28. ožujka 2014. godine. Dostavljanjem Obavijesti, prema mišljenju tužene, Udruga sportskih kladionica obavijestila je Hrvatsku Lutriju d.o.o. o tome da je dana 26. ožujka 2014. održana sjednica Udruge čiji je između ostalog član i tužitelj na kojoj je jednoglasno usvojen prijedlog novog načina obračuna manipulativnih troškova na priređivanje igara na sreću. Tužitelj tvrdi da je navedeno u cijelosti netočno iako je tužena iz provedenog postupka zaključila suprotno. Tužitelj navodi da je tijekom cijelog postupka isticao da je tema sastanka bila izmjena Zakona o igrama na sreću („Narodne novine“ 87/09., 35/13. i 158/13. – dalje: Zakon) kojim se uvodi porez na dobitke veće od 750,00 kn te razgovor o tome kako će se navedena izmjena odraziti na poslovanje i kako će se izvršiti prilagodba poslovanja u smislu usklađivanja s izmjenama spomenutog Zakona. Ističe da je navedeno razvidno iz Zapisnika i Dnevnog reda sjednice Udruge. Navodi da usklađivanje sa zakonskim promjenama nije kršenje tržišnog natjecanja i ne predstavlja sklapanje zabranjenog sporazuma, upravo suprotno neusklađivanje sa zakonskim promjenama bilo bi kršenje zakona. Navodi da cilj sastanka nije bio sklapanje sporazuma o obračunu manipulativnih troškova. Ističe da tužena iz jedne kontradiktorne rečenice zaključuje da je došlo do sklapanja zabranjenog sporazuma o obračunu manipulativnih troškova. Navedena rečenica glasi: „Svi članovi udruge jednoglasno su usvojili prijedlog novog obračuna manipulativnih troškova, a koji bi se obračunavao po istom principu kao što Porezna uprava obračunava mjesečnu naknadu od 5%, odnosno manipulativni trošak bi se obračunavao na način da bi osnovica za obračun bio sam ulog (5% od uloga)“. Tužitelj ističe da iz ovog zaista nije jasno da li su poduzetnici sklopili sporazum da se manipulativni troškovi obračunavaju po principu kao što Porezna uprava obračunava mjesečnu naknadu od 5%, što je jedan način obračuna manipulativnih troškova, ili su se sporazumjeli da se manipulativni trošak obračunava na način da bi osnovica za obračun bila sam ulog (5% od uloga), što je drugačiji način obračuna manipulativnih troškova. Tužitelj ističe da je očito da se poduzetnici nisu uopće sporazumjeli o jedinstvenom načinu naplate manipulativnih troškova. Iz navedenih dokaza je razvidno da su navedena dva različita načina obračunavanja manipulativnih troškova pa je jasno da članovi Udruge nisu sklopili zabranjeni sporazum iz članka 8. ZZTN-a. Ističe da unatoč tome od strane Hrvatske Lutrije d.o.o. stiže inicijativa (nakon obavijesti Udruge u kojoj su navedene dileme oko primjene izmijenjenog Zakona) te tužena prihvaća navedenu inicijativu i pokreće postupak protiv tužitelja i ostalih poduzetnika. Tužitelj ističe da su činjenice potpuno drugačije od onog što tvrdi tužena. Navodi da je na stranici 8. osporenog rješenja vidljivo da je sama tužena priznala da iz Zapisnika od 26. ožujka 2014. kao i iz Obavijesti proizlazi da su

članovi Udruge usvojili prijedlog novog obračuna manipulativnih troškova, a koji bi se obračunavao po istom principu kao što porezna uprava obračunava mjesečnu naknadu od 5%, odnosno manipulativni troškovi bi se obračunavali na način da bi osnovica bila sam ulog 5% od uloga, a da navedeno ne odgovara utvrđenom činjeničnom stanju na mjerodavnom tržištu nakon 1. travnja 2014.

Tužitelj SUPER SPORT d.o.o. ističe da, kad se govori o dva različita načina obračuna ne postoji dogovor o jedinstvenom obračunu, pa stoga nije niti došlo do zaključivanja zabranjenog sporazuma. Umjesto da tužena zaključi da nije bilo zabranjenog sporazuma, budući da su se tužitelji kasnije drugačije ponašali nego što su se navodno dogovorili, tužena utvrđuje suprotno svim dokazima u spisu da su tužitelji sklopili zabranjeni sporazum te kažnjava tužitelja izuzetno visokom upravno kaznenom mjerom. Tužitelj ističe da je tijekom cijelog postupka iznosio prigovore na koje tužena uopće ne odgovara. Smatra da obrazloženje nije sačinjeno sukladno članku 98. stavku 5. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" 47/09. – dalje: ZUP). Navodi da je do 1. travnja 2014. naplaćivao manipulativne troškove u iznosu 5% od uloga, a od 1. travnja 2014. u iznosu od 5% od uplate. Ističe da je kojim slučajem nastavio naplaćivati manipulativne troškove u iznosu od 5% od uloga, a s obzirom na činjenicu da u obavijesti piše da će se manipulativni troškovi u buduće obračunavati na način da bi osnovica bio sam ulog, 5% od uloga i tada bi vjerojatno tužena utvrdila da tužitelj narušava tržišno natjecanje jer u Obavijesti postoji i takav mogući budući način obračuna manipulativnih troškova. Dakle, tužitelj ističe što god da je napravio u konkretnom slučaju, ostao kod ranijeg obračuna 5% od uloga ili uveo novi obračun 5% od uplate, tužena bi utvrdila da tužitelj u svakom slučaju narušava tržišno natjecanje sklapanjem zabranjenog sporazuma. Posebno ističe da nigdje ni na kojem sastanku nije bilo govora o naplati manipulativnog troška u iznosu 5% od uplate. Tužitelj navodi da je odluku o naplati manipulativnog troška 5% od uplate donio samostalno, samoinicijativno, mjesecima ranije, a proveo ju je i zbog usklađivanja s izmjenama Zakona. Naime, uvođenjem poreza na dobitke od 1. travnja 2014. po kojem se dobitci veći od 750,00 kn oporezuju različitim stopama ovisno o visini dobitka, navedena ranija tužiteljeva odluka o promjeni načina obračuna manipulativnih troškova ukazala se ujedno potrebnom i radi usklađivanja s izmjenama Zakona. Da je tužitelj donio odluku o naplati manipulativnih troškova 5% od uplate prije sjednice udruge 26. ožujka 2014. jasno i iz činjenice da je počeo naplatu manipulativnih troškova 5% od uplate s danom 1. travnja 2014. Naime, notorno je da se u šest dana ne može prilagoditi poslovanje novom načinu obračuna manipulativnih troškova zbog nemogućnosti prilagodbe računalnog sustava novom načinu obračuna u tako kratkom roku. Tužitelj ističe da jedino što tužena točno utvrđuje je činjenica da, hoće li poduzetnik obračunavati manipulativne troškove prilikom uplate kladenja i u kojem iznosu, ovisi o isključivo o priređivaču igara kladenja. Dakle, manipulativni trošak (dalje: MT), njegova visina i način obračuna nisu regulirani propisima već ovise isključivo o volji priređivača igara na sreću. Tijekom cijelog postupka tužitelj navodi da je isticao, da neki od priređivača igara na sreću ne naplaćuju MT, odnosno naplaćuju ih na neke od igara, a na druge ne. Tužitelj ističe da on naplaćuje MT na sve igre. Navodi iz kojih razloga smatra da MT nisu cijena odnosno sastavni dio cijene. Ponavlja da rasprava o izmjenama Zakona nije sklapanje zabranjenog sporazuma čak i u slučajevima kada bi to dovelo do sličnog ponašanja na tržištu. Navodi da je najbitnije to što je on svoju odluku o promjeni načina obračuna MT donio samostalno i znatno prije no što se održala sjednica Udruge.

Ističe da je platio visoku upravno kaznenu mjeru iz razloga što, iako nije sklopio zabranjen sporazum, ne može dovesti u pitanje svoje poslovanje i isplatu plaće zaposlenicima, imajući u vidu da sudski postupci dugo traju, ne želeći riskirati plaćanje eventualnih kamata.

Navodi da je to jedini razlog zbog kojeg je platio ovako izuzetno visoku upravno kaznenu mjeru. Stoga predlaže da Visoki upravni sud poništi rješenje tužene te naloži vraćanje tužitelju u iznosu od 6.494.000,00 kn koje je tužitelj uplatio na ime upravno-kaznene mjere, odnosno usvoji tužbeni zahtjev poništi rješenje i predmet vrati tuženoj na ponovni postupak te naloži vraćanje tužitelju iznosa koji je platio na ime upravno-kaznene mjere.

Tužitelj Hattrick-PSK d.o.o. u svojoj tužbi navodi da tužena tumači činjenice onako kako joj odgovara što jasno proizlazi iz zadnjeg stavka na stranici 8 osporenog rješenja. Konkretno: „Iako se u zapisniku sa izvanredne sjednice Skupštine Udruge sportskih kladionica održane 26. ožujka 2014. kao i u obavijesti Udruge upućenoj Hrvatskoj Lutriji 28. ožujka 2014. navodi kako su svi članovi udruge jednoglasno usvoji prijedlog novog obračuna MT-a odnosno MT bi se obračunavao na način da bi osnovica za obračun bio sam ulog (5% od uloga) navedeno ne odgovara utvrđenom činjeničnom stanju. Naime, iako se u zapisniku i obavijesti Udruge navodi da će se novi obračun MT-a obračunavati po principu 5% od uloga u stvari osnovica za novi obračun MT-a 5% od uplate“. Navodi da i sama tužena potvrđuje da iz dvaju dokumenata koji su jedini temelj za zaključak da je došlo do sklapanja zabranjenog sporazuma proizlazi drugačije od onog što se doista dogodilo. Tužitelj ističe da on ne primjenjuje MT kod svih igara. Navodi da primjenjuje MT u iznosu od 5% od uplate kod jednog većeg djela igara na sreću kladenja te ih uopće ne primjenjuje kod drugog manjeg dijela igara na sreću kladenja. Navedeno je dodatni dokaz da je tužitelj postao samostalno i voden vlastitom poslovnom logikom i planiranjem. Iz svega proizlazi da tužena ima dva dokaza, a to su zapisnik i dopis iz kojih ne proizlazi da je postojao sporazum o obračunu MT od 5% od uplate. Nadalje analizira iz kojih razloga smatra da MT ne predstavlja cijenu. Ističe da se mjesečna naknada koju su poduzetnici dužni uplaćivati u državni proračun ne iskazuje se na uplatnim listićima, stoga njeno uvođenje 2010. godine nije rezultiralo potrebom izmjene informatičkog sustava tužitelja. Međutim, uvođenjem poreza na dobitke koji se mora iskazivati na svakom uplatnom listiću, a koje je obaveza stupila na snagu 1. travnja 2014. bilo je potrebno izmijeniti i informatički sustav čime se otvorio prostor i za tehničkom izmjenom u odnosu na MT odnosno prostor za usklađenjem načina obračuna MT s obračunom mjesečne naknade. Tužena je potpuno propustila utvrditi je li razdoblje od samo tri radna dana bilo dovoljno za odgovarajuću izmjenu informatičkog sustava. Tužitelj je u postupku pred tuženom opetovano isticao da razdoblje od 26. ožujka 2014. do 1. travnja 2014. godine nije bilo dovoljno za stvaranje tehničkih preduvjeta odnosno izvršenje potrebnih dodatnih tehničkih izmjena informatičkih sustava pa u tom smislu poduzetnici pa tako ni tužitelj ne bi imali nikakvu korist od dogovaranja o načinu obračuna MT u tom trenutku. Promjene informatičkih sustava su posebno zahtjevne i ozbiljne te za poslovanje ključne kod poduzetnika koji pruža usluge temeljene upravo na tim sustavima, a što je bez ikakve sumnje slučaj kod tužitelja. Stoga tužitelj tvrdi, a navedeno i dokazuje, da je izmjena načina obračuna MT bila logičan i očekivan potez svih poduzetnika.

Prema tome do komunikacije koju tužena smatra sklapanjem zabranjenog sporazuma došlo je tek nakon što su poduzetnici pa tako i tužitelj već samostalno odlučili o svojim budućim radnjama i tek nakon što je već bilo prekasno mijenjati takve postojeće odluke. Navedeno je tužena, opet isključivo s ciljem kažnjavanja tužitelja i drugih poduzetnika, u potpunosti zanemarila i nije se o tome ni na koji način očitovala u pobijanom rješenju. Činjenicu da je izmjenu MT tužitelj imao u planu puno prije sjednice održane 26. ožujka 2014. potvrđuje i činjenica da je javna rasprava o izmjenama Zakona o igrama na sreću trajala mjesecima prije te da su stoga poduzetnici unaprijed pripremali poslovnu strategiju. Svim sudionicama na tržištu što znači i Hrvatskoj Lutriji d.o.o. bilo je jasno da će izmjene Zakona o igrama na sreću nužno rezultirati i prilagodbom poduzetnika u pogledu tehnike izračuna MT.

Prema informacijama kojima tužitelj raspolaže Hrvatska Lutrija d.o.o. bila je u kontaktu s predsjednikom Udruge sportskih kladionica i to zato što je Hrvatskoj Lutriji d.o.o. bilo je poznato da je porezni tretman uloga, odnosno uplate, problem za sve sudionike na tržištu. Hrvatska Lutrija d.o.o. je izmjene načina obračuna MT uvela nešto kasnije isključivo zato jer je zbog nešto detaljnijeg sadržaja vlastitih pravila vezanih za igre klađenja bila jedina koja je za promjene u tehnici MT trebala i mijenjati svoja pravila, a onda za to i tražiti odobrenje Ministarstva financija. U prilogu navedenog govori i to da je upravo Hrvatska Lutrija d.o.o. uputila dopis Ministarstvu financija u svezi sa zakonitošću obračuna.

Slijedom navedenog za tužitelja nije bilo nikakve svrhe u sklapanju zabranjenog sporazuma tek i još kasnije od datuma navedene sjednice. Tužitelj ističe da nije 2010. proveo izmjenu načina obračuna MT, iako je tada uvedena mjesečna naknada kao dodatna porezna obveza za tužitelja, isključivo zbog troška potrebnih informatičkih izmjena. Tužitelj je dugoročno planirao provesti navedenu izmjenu čim se za to ukaže prilika u smislu prihvatljivih troškova, a što je i vidljivo iz njegovih pravila igre na sreću klađenja. Naime, do 2010. godine primjenjivim pravilima tužitelj je propisao da kod svake uplate priređivač naplaćuje MT u visini od 5% od iznosa uloga. Međutim novim pravilima iza 2010. uvodi fleksibilnost i mogućnost izmjene načina obračuna tako što propisuje da kod svake uplate priređivač može obračunavati MT. Promjena ili visina ukidanja manipulativnog troška je u nadležnosti priređivača.

U dokaz svojih navoda tužitelj je uz tužbu priložio Pravila igre na sreću klađenja od 24. srpnja 2008. te Pravila igre na sreću klađenja od 18. svibnja 2010.

Kako je i iz samog zapisnika razvidno fokus rasprave bio je porezni tretman dobitka, odnosno utvrđenje osnovice za obračun tog poreza. U ostalom i sama tema sjednice bila je potpuno nevezana za pitanje MT. Početak primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću je bila tema sjednice, a obračun MT spomenut je isključivo jer se u odnosu na njega postojao upit od strane Hrvatske lutrije.

Predlaže da se poništi osporeno rješenje.

Tužitelj GERMANIA SPORT d.o.o. isto tako ukazuje da nije sklopljen sporazum o budućem načinu obračuna MT. Navodi da su svi priređivači igara na sreću, znači i Hrvatska Lutrija d.o.o. od početka priređivanja igara na sreću klađenja obračunavali MT u visini od 5% od uloga. Isto se kao i tužitelj SUPER SPORT i Hattrick PSK poziva na stranicu 8. obrazloženja osporenog rješenja koja u zadnjem dijelu navodi, da iako se u Zapisniku sa izvanredne sjednice skupštine Udruge sportskih kladionica i Obavijesti navodi da su članovi Udruge jednoglasno usvojili prijedlog novog obračuna MT, a koji bi se obračunavao po istom principu kao što porezna obračunava mjesečnu naknadu od 5%, odnosno MT bi se obračunavao na način da bi osnovicu za obračun bio sam ulog 5% od uloga navedeno ne odgovara utvrđenom stanju na mjerodavnom tržištu nakon 1. travnja 2014., a također ne odgovara načinu na koji porezna uprava naplaćuje mjesečnu naknadu od 5%. Naime, iako se u Zapisniku i Obavijesti Udruge navodi kako će se novi obračun MT-a obračunavati po principu 5% od uloga analize tržišta kao i analiza metode obračuna MT-a na način kako ga naplaćuje porezna uprava ukazuje da je u stvari osnovica za novi obračun MT-a 5% od uplate.

Drugim riječima, tužena u svom obrazloženju kao nesporno utvrđuje da je metoda obračuna MT-a koja je navodno utvrđena na izvanrednoj sjednici Udruge i koja se navodi u dopisu Hrvatskoj Lutriji d.o.o. u stvari ista metoda po kojoj priređivači igara na sreću godinama obračunavaju manipulativne troškove.

Prema tome metoda obračuna manipulativnih troškova koja je navedena na sjednici Udruge ne predstavlja dogovor o budućem načinu obračuna MT-a u igrama na sreću klađenja u Republici Hrvatskoj, jer je kao što je nesporno utvrđeno od strane tužene, riječ o već

postojećoj metodi obračuna MT-a. Ističe da u navedenom sporazumu nije navedeno nikakvo buduće djelovanje koje bi bilo različito od postojećeg. Smatra da je tužena prilikom donošenja pobijanog rješenja pogrešno utvrdila činjenično stanje i na temelju pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja pogrešno primijenila materijalno pravo. Naime, tužena je navela kako je na primjerima uplate 25,00 kuna i 100,00 kuna te kvote 2,00 projicirala obračun MT-a sukladno metodologiji koje su kladionice primjenjivale prije 1. travnja 2014. te metodologiji utvrđenoj na sjednici Udruge sportskih kladionica od 26. ožujka 2014. Međutim, ukoliko se pogledaju navedene tablice, zapisnik sa skupštine te utvrđenja tužene proizlazi da bi u tablici trebalo biti navedena sljedeća dva načina obračuna MT-a: 1. način do 1. travnja 2014. godine u iznosu od 5% od uloga, 2. način utvrđen na skupštini udruge u iznosu od 5% od uloga. Tužitelj ističe da bi navedeni izračun i iznosi bili jednaki jer je na skupštini udruge navodno „dogovoren“ već postojeći način obračuna MT-a. Smatra da razgovor o trenutnom načinu poslovanja nije zabranjen kao niti razgovor o stupanju izmjena Zakona o igrama na sreću koji se najavljuje po medijima. Nadalje smatra da se ne radi o cijeni jer cijenu proizvoda u svakoj kladionici čini kvota koju donosi svaki priređivač samostalno, a ne MT. Navodi da ukoliko igrač ne ostvari potencijalni dobitak odnosno ako uplaćeni listić bude gubitan, sasvim je irelevantna činjenica je li i u kojem iznosu i kojom metodom obračunat MT. Ističe da nije narušeno tržišno natjecanje jer su proizvodi i cijene različitih poduzetnika priređivača igara na sreću i dalje konkurentne kao što su i ranije bile. Štoviše navodi da je zadnjih nekoliko godina tužitelj zbog velikih gubitaka u poslovanju pokušao povećati svoju konkurentnost na tržištu stoga odobrava igračima koji ispune određene uvjete ostvarivanje dodatnih bonusa na oklade („Naplati promašaj“, „Bonus na isplatu do 30%“, „Bonus na isplatu do 300%“, „Bonus na isplatu 1000%“) što primjerice nije slučaj kod drugih priređivača. Takvim bonusima tužitelj svoje proizvode čini konkurentnijim jer povećava njihovu vrijednost, odnosno povećava potencijalni dobitak igrača. Ističe da glavni element strukture cijene proizvoda tužitelja upravo čine ponuđeni tečajevi na okladu za pojedini događaj te dodatni bonusi, a ne MT. Navodi da na dio igara na sreću kladenja sportskog kladenja uživo ne obračunava MT. Ističe da nikakvih razmjena informacija o budućem poslovanju odnosno načinu obračuna manipulativnih troškova nije bilo na predmetnoj skupštini niti je postignut dogovor o obračunu MT-a koji bi bio različit od već postojećeg obračuna MT-a koji je bio poznat svima. Ističe da sama tužena navodi da je donijela svoju odluku na temelju materijalnih dokaza Zapisnika i Obavijesti, a u navedenim dokumentima i materijalnim dokazima naveden je obračun MT-a koji je već godinama bio u primjeni 5% od uloga.

Predlaže zakazivanje usmene rasprave te da se poništi osporeno rješenje i naloži vraćanje tužitelju iznosa koji je uplatio na ime upravno-kaznene mjere u iznosu u kojem je upravno kaznena mjera plaćena do dana donošenja presude.

Tužena u odgovoru na tužbu tužitelja SUPERT SPORT d.o.o. ističe da iz Zapisnika sa izvanredne sjednice Udruge održane dana 26. ožujka 2014. i Obavijesti upućenoj Hrvatskoj Lutriji d.o.o. od 28. ožujka 2014. nedvojbeno proizlazi da su se sportske kladionice članice Udruge na sjednici Udruge dogovorile o novom način obračuna MT-a s početkom primjene 1. travnja 2014. Ističe da iz Zapisnika sa izvanredne sjednice Udruge sportskih kladionica proizlazi da su svi nazočni suglasni da se prilikom ove izmjene Zakona izvrši promjena o obračunu MT-a tako da će se isti obračunati po istom principu kao što ministarstvo obračunava mjesečnu naknadu od 5% te da je prijedlog da se uputi i službeni dopis Hrvatski Lutriji d.o.o. u vezi navedenog. U obavijesti upućenoj Hrvatskoj Lutriji stoji: „Svi članovi Udruge jednoglasno su usvojili prijedlog novog obračuna MT-a, a koji bi se obračunavao po istom principu kao što porezna uprava obračunava mjesečnu naknadu od 5%, odnosno MT bi se obračunavao na način da bi osnovica za obračun bio sam ulog (5% od uloga)“. Iz

navedenog tužena zaključuje da iako u Obavijesti stoji 5% od uloga odnosno da bi obračun bio sam ulog, da je jasno da je umjesto riječi „ulog“ trebala stajati riječ „uplata“. Navedeno prema mišljenju tužene odgovara stvarnom sporazumu sklopljenom 26. ožujka 2014. Ističe da kada bi tvrdnja tužitelja da se na navedenoj sjednici nije dogovorilo o novom obračunu MT-a bila točna, ne bi postojao razlog slanja Obavijesti o promjeni obračuna MT-a Hrvatskoj Lutriji d.o.o. od strane Udruge.

U odgovoru na tužbu tužitelja Hattrick PSK d.o.o. tužena u bitnome ponavlja navode iz odgovora na tužbu tužitelja SUPER SPORT d.o.o. te ističe da u obavijesti Hrvatskoj Lutriji d.o.o. umjesto 5% od „uloga“ trebalo stajati riječ „uplata“. Ponavlja da nije bilo razloga za slanje obavijesti o promjeni obračuna MT-a Hrvatskoj Lutriji d.o.o. ukoliko takav dogovor nije bio sklopljen na sjednici Udruge. Što se tiče navoda tužbe kako sportske kladionice nisu u vremenskom razdoblju od 26. ožujka 2014. do 1. travnja 2014. mogle stvoriti tehničke preduvjete za novi način obračuna MT-a ističe da je to u suprotnosti s navodima tužitelja kako je fokus izvanredne sjednice Udruge od 26. ožujka bio početak primjene Zakona o izmjenama i Zakona o igrama na sreću i samim sadržajem Zapisnika. Tužena navodi kako su upravo zbog stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno iskazivanja poreza na dobitak na uplatnim listićima bile su potrebne zahtjevne tehničke izmjene informatičkog sustava, a iz zapisnika je razvidno kako poduzetnicima 26. ožujka 2014. nije jasno kako će se oporezivati razlika uplate i isplate, a koji porez ima biti iskazan na listićima, jer službenog tumačenja Ministarstva nema. Osim toga iz zapisnika je vidljiv i prijedlog izmjene MT-a, u naknadu, a koja izmjena bi također bila iskazana na uplatnim listićima, odnosno provedena kroz informatički sustav poduzetnika. Iz navedenog proizlazi kako članice Udruge nisu smatrale unos novih podataka u svoje informatičke sustave u vremenu od 26. ožujka 2014. do 1. travnja 2014. nemogućim. Predlaže da Sud primjenom načela usmene rasprave nakon održane rasprave tužbu odbije. Osim toga navodi da s obzirom da su protiv pobijanog rješenja uz tužitelja tužbe podnijeli i SUPER SPORT d.o.o. te GERMANIA SPORT predlaže da Visoki upravni sud Republike Hrvatske o navedenim tužbama odluči zajedničkom presudom.

Tužena u odgovoru na tužbu tužitelja GERMANIA SPORT d.o.o. ponavlja sve što je navedeno u odgovorima na tužbu tužitelja SUPERT SPORT d.o.o. Zagreb i tužbu tužitelja Hattrick PSK d.o.o. Dugopolje te predlaže da se svi navedeni predmeti spoje radi donošenja jedinstvene odluke budući da su tužitelji podnijeli tužbe protiv istog akta.

Zainteresirana osoba Bolus d.o.o. se u cijelosti priklonila navodima svih tužbi te je predložila da Sud osporeni akt poništi, a na raspravi je zatražila povrat uplaćene upravno kaznene mjere.

Sud je sve tužbe dostavio na odgovor zainteresiranoj osobi Favorit sportskoj kladionici d.o.o. koja nije podnijela odgovore na tužbe.

Osim toga Sud je temeljem članka 19. stavka 3. Zakona o upravnim sporovima ("Narodne novine" 20/10., 143/12. i 152/14. – nastavno: ZUS) po službenoj dužnosti pozvao zainteresiranu osobu Hrvatsku lutriju d.o.o. da odgovori na tužbe, međutim zainteresirana osoba Hrvatska lutrija d.o.o. koju je sud po službenoj dužnosti uključio u upravni spor nije podnijela odgovor na tužbe.

Sud je u predmetnoj stvari na prijedlog stranaka održao javnu raspravu u smislu odredbe članka 36. i članka 37. ZUS-a na koju su pristupili opunomoćenici tužitelja, opunomoćenici tužene, opunomoćenik zainteresirane osobe Bolus d.o.o., a zainteresirane osobe Favorit sportska kladionica d.o.o. i Hrvatska lutrija nisu pristupile na raspravu, iako su uredno pozvane.

Tužitelj SUPER SPORT d.o.o. je ostao kod tužbe i tužbenih navoda te svih dokaza koje je predlagao tijekom postupka i koje je priložio u postupku. Tužitelj Hattrick PSK d.o.o.

ostao je također kod tužbe i tužbenog zahtjeva te je naveo da se tužena tek prvi puta u odgovoru na tužbu osvrnula na neke činjenice koje su tužitelji isticali tijekom postupka što potkrepljuje navode tužitelja o nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju u postupku pred tuženom. Stoga je tužitelj odustao od prijedloga za saslušanje svjedoka koje je predložio u tužbi, a s obzirom na činjenice koje su navedene tek u odgovoru na tužbu i općenito stanje predmeta. Tužitelj GERMANIA SPORT d.o.o. je također ostala u cijelosti kod tužbenih navoda i tužbenog zahtjeva.

Tužena je ostala kod obrazloženja osporenog rješenja u cijelosti te kod odgovora na tužbu. Na posebno pitanje iz kojeg su razloga utvrđivali, kada su prema svom mišljenju nesporno utvrdili postojanje zabranjenog sporazuma, način postupanja tužitelja nakon sklapanja zabranjenog sporazuma, tužena je navela da je točno da za postojanje zabranjenog sporazuma nije potrebno utvrditi da su sudionici zabranjenog sporazuma tog sporazuma i pridržavali, međutim bilo je potrebno utvrditi dužinu trajanja povrede pa je zbog toga utvrđivan način postupanja, nakon sklapanja zabranjenog sporazuma, vezan za naplatu manipulativnih troškova. Ponovno je istaknuto da iz Zapisnika sa sjednice Udruge od 26. ožujka 2014. te Obavijesti koja je poslana Lutriji d.o.o. razvidno da je sklopljen zabranjeni sporazum.

Zainteresirana osoba Bolus d.o.o. je na ročištu istakla da se potpuno krivo tumači da manipulativni troškovi utječu na poslovanje i cijenu budući da je iz analize tržišta vidljivo da najslabije posluju one kladionice koje na najmanji broj igara naplaćuju MT. Zainteresirana osoba je istakla da na najmanji broj igara klađenja naplaćuje MT, a najslabije posluje, dok jedan od prisutnih tužitelja naplaćuje MT na sve igre i najbolje posluje na tržištu. Zainteresirana osoba smatra da se problemu pristupa fragmentarno i to posebno u odnosu na fakultativnost naplate.

Svi tužitelji su suglasno istakli da naplaćuju MT 5% od uplate i to da SUPERT SPORT d.o.o. na sve igre naplaćuje 5% od uplate, tužitelj GERMANIA SPORT d.o.o. je posebno istakla da se primjerice u mjesecu svibnju MT nisu obračunavali niti na jednu igru, a kada se obračunavaju onda se obračunavaju 5% od uplate. Hattrick-PSK d.o.o. na manji broj igara ne naplaćuje MT.

Tužena je ostala kod svih razloga koje je navela da su manipulativni troškovi sastavni dio cijene, da su neki od tužitelja priređivača igara na sreću naplaćivali MT na neke igre, a na druge nisu, ali se to uzelo u obzir prilikom izricanja upravno kaznene mjere. Naveli su da su svi obračunavali troškovi prema dogovorenom načinu obračuna kako je dogovoren na sjednici Udruge 26. ožujka 2014.

Što se tiče kontakata tužitelja odnosno Udruge čiji su tužitelji članovi tužitelj sa Hrvatskom Lutrijom d.o.o., Hattrick-PSK d.o.o. je istakao da je zbog izmjene Zakona te nejasnoća vezanih uz način obračuna budući da su porezna opterećenja sve veća, Udruga sportskih kladionica je bila u stalnom kontaktu s Hrvatskom lutrijom d.o.o. radi otklanjanja svih nejasnoća koje su vezane za novi način obračuna. Tužitelj ističe da je iz razgovora sa predsjednikom Udruge saznao da je kontakt s Hrvatskom lutrijom d.o.o. bio na inicijativu Hrvatske lutrije d.o.o., a ne Udruge sportskih kladionica.

Na temelju razmatranja svih činjeničnih i pravnih pitanja te činjenica koje je utvrdila tužena u postupku koji je prethodio donošenju osporenog rješenja te činjenica koje je sam Sud utvrdio (članak 33. stavak 2. ZUS-a) sud je zaključio da je tuženi zahtjev za poništenje rješenja tužene osnovan.

Odredbom članka 8. stavka 1. točke 1. ZZTN-a propisano je da su zabranjeni svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na

mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti.

Odredbom članka 8. stavka 2. ZZTN-a propisano je da se sporazumima u smislu stavka 1. ovog članka smatraju osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora usmeni ili pismeni dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije (vertikalni sporazumi).

U konkretnom slučaju tužena je utvrdila da su tužitelji te zainteresirane osobe Bolus d.o.o. i Favorit sportska kladionica d.o.o. narušili tržišno natjecanje u vremenskom razdoblju od 26. ožujka 2014. do 26. studenog 2015. sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN-a na način da su dogovorom o budućem načinu obračuna manipulativnog troška u igrama na sreću – kladenje u Republici Hrvatskoj na sjednici Udruge sportskih kladionica od 26. ožujka 2014. sklopili zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja u smislu članka 8. ZZTN-a.

Navedeni postupak započet je na inicijativu poduzetnika Hrvatske Lutrije d.o.o. koja je dana 20. svibnja 2014. dostavila tuženoj dokument pod nazivom Obavijest o promjeni obračuna manipulativnih troškova (dalje u nastavku: Obavijest). Na temelju navedene obavijesti te Zapisnika sa sjednice Udruge sportske kladionice od 26. ožujka 2014. tužena je zaključila da su poduzetnici na navedenoj sjednici Udruge sklopili zabranjeni sporazum o budućem načinu obračuna MT-a u igrama na sreću - kladenje u Republici Hrvatskoj.

Iz obrazloženja osporenog rješenja proizlazi da su navedeni materijalni dokazi, Zapisnik i Obavijest potvrdili zaključenje zabranjenog sporazuma o budućem načinu obračuna manipulativnih troškova.

Međutim, iz sadržaja Zapisnika sa izvanredne sjednice skupštine Udruge sportske kladionice od 26. ožujka 2014. (dalje: Zapisnik) i Obavijesti ne proizlazi nesporan dogovor o sadržaju načina obračuna manipulativnih troškova u buduću, kako to tvrdi tužena u obrazloženju rješenja.

Naime, iz Zapisnika sa izvanredne sjednice skupštine Udruge sportskih kladionica održane dana 26. ožujka 2014. proizlazi da je navedena izvanredna sjednica skupštine sazvana zbog dogovora o početku primjene Zakona o izmjenama Zakona o igrama na sreću. Iz zapisnika proizlazi da je razlog sazivanja sjednice, kako to tvrde i tužitelji, bio donošenje Zakona o izmjenama Zakona o igrama na sreću koji je trebao stupiti na snagu 1. travnja 2014., a kao što je razvidno, izvanredna sjednica Skupštine Udruge je sazvana dana 26. ožujka 2014., samo par dana prije primjene novog Zakona. budući da su nastale dvojbe oko obračuna poreza. Jedan od sudionika navedene sjednice je obavijestio prisutne kako službenog tumačenja Ministarstva financija u pogledu načina obračuna poreza još uvijek nema, drugi sudionik je naveo da raspolaže informacijom da će se obračun vršiti na način kako je to prezentirao ministar Slavko Linić u Saboru, odnosno da će se oporezivati razlika između uplate i isplate pa poreznim razredima. je naveo da bi do kraja dana trebali dobiti tumačenje Ministarstva financija, naveo je da su upućeni da ne šalju službeni i E-mail s upitom jer neće stići na vrijeme odgovoriti ali da će im stav javiti na vrijeme i da će se dobitak definirati kao isplata minus ulog. Na kraju je točno da je vođen razgovor o manipulativnim troškovima, ali na način da je predložio da se manipulativni trošak računa od uloga 5% ako se svi slažu te da se na listiću, promijeni naziv umjesto MT (manipulativan trošak) naknada. Nakon toga se postavilo pitanje da li ostaviti

naziv MT (manipulativan trošak) ili samo promijeniti obračun. Svi su se složili da ostane naziv MT i da se promijeni obračun. predložio da se ne mijenja postotak, ako se ne mijenja naziv. Nakon toga je postavio pitanje što je s listićima koji će biti uplaćeni prije novog poreza, ali će se isplaćivati nakon. Navedeno je da tumačenje ne bi trebalo biti sporno jer bi se trebao primjenjivati onaj zakon koji je bio na snazi u vrijeme uplate listića, ali se javlja problem kako isto pratiti odnosno provjeriti kada je listić uplaćen. je obavijestio prisutne kako je zaprimio poziv iz Ministarstva financija te su ga izvijestili da još nemaju tumačenje te da će tumačenje poslati SUPER SPORTU d.o.o., a koji je uputio e-mail, na kraju su se svi nazočni suglasili da se prilikom ove izmjene zakona izvrši promjena u obračunu manipulativnih troškova tako da će se isti obračunavati po istom principu kao što Ministarstvo obračuna mjesečnu naknadu od 5% i prijedlog je bio da se uputi službeni dopis Hrvatskoj lutriji d.o.o. u vezi navedenog.

Dakle, iz navedenog Zapisnika sud zaključuje da je vođen razgovor o primjeni novog Zakona, da je izvanredna sjednica Skupštine Udruge sportskih kladionica sazvana s dnevnim redom početak primjene Zakona o izmjenama Zakona o igrama na sreću te da je točno, kako tvrde tužitelji, da je fokus razgovora bio kako će se vršiti obračun poreza budući da je bilo sporno koja je osnovica za obračun poreza. Točno je da su sudionici sastanka spominjali MT, spominjali promjenu načina naplate MT međutim jedan od sudionika koji je predložio promjenu naziva MT u naknadu, je predložio da se računaju 5% od uloga ako se svi slažu. Na taj prijedlog je navedeno da se ne treba mijenjati naziv, međutim, nije navedeno da se sudionici sastanka ne slažu da treba obračunati MT 5% od uloga. Istina je da je na kraju zapisnika zaključeno da će se MT obračunavati po istom principu kao što Ministarstvo obračunava mjesečnu naknadu od 5%.

Iz Obavijesti od 28. ožujka 2014. koju je potpisao predsjednik Udruge sportskih kladionica i koja je upućena Hrvatskoj lutriji d.o.o. koju je Hrvatska lutrija d.o.o. poslala tuženom i čime je bio iniciran postupak proizlazi: Svi članovi Udruge jednoglasno su usvojili prijedlog novog obračuna MT, a koji bi se obračunavao po istom principu kao što porezna uprava obračunava mjesečnu naknadu od 5%, odnosno MT bi se obračunavao na način da bi osnovica za obračun bio sam ulog (5% od uloga). Iz navedenog tužena izvodi zaključak da su se nesporno na izvanrednoj sjednici Skupštine Udruge od 26. ožujka 2014. poduzetnici dogovorili o budućem načinu obračuna MT te je stoga osporenim rješenjem u točki I. rješenja utvrdila da su, poduzetnici navedeni u rješenju sklopili zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a jer su na sjednici Skupštine Udruge sportskih kladionica od 26. ožujka 2014. dogovorili budući način obračuna MT-a.

Međutim, prema ocjeni ovoga Suda niti iz ove Obavijesti, na koju se tužena poziva, ne proizlazi jednoznačan način eventualnog budućeg obračuna MT-a. Navedena obavijest spominje „način kao što porezna uprava obračunava mjesečnu naknadu 5% odnosno manipulativni trošak bi se obračunavao na način da bi osnovica za obračun bio sam ulog (5% od uloga)“.

Sud utvrđuje da se radi o dva različita načina obračuna. Naime 5% kako Ministarstvo obračunava mjesečnu naknadu nije isto što i 5% od uloga.

Prema odredbi članka 51. stavka 3. Zakona o igrama na sreću („Narodne novine“ 87/2009.) koji Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2010. priređivač je dužan u korist državnog proračuna plaćati mjesečnu naknadu u iznosu od 5% od osnovice koju čini ukupan iznos uplate, i to zaključno petnaestog dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

Dakle, dio rečenice iz Zapisnika i Obavijesti u kojem stoji da će se manipulativni troškovi obračunavati po istom principu kao što Ministarstvo obračunava mjesečnu naknadu

od 5% moglo bi se tumačiti da navedeno znači da će se MT obračunavati od ukupnog iznosa uplate i to zaključno petnaestog dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

5% od uloga koji spominje na izvanrednoj sjednici Skupštine te 5% od uloga koji se spominju u obavijesti Hrvatskoj lutriji d.o.o. je drukčiji način obračuna MT naime, kada se MT obračunava od uloga onda to nije ukupan iznos uplate. Dakle, i iz Zapisnika i iz Obavijesti ne proizlazi da su se sudionici izvanredne sjednice dogovorili o jedinstvenom način obračuna manipulativnih troškova, pa se stoga ne može niti govoriti da su na navedenoj sjednici zaključili sporazum o budućem načinu naplate manipulativnih troškova kako, im se to stavlja na teret osporenim rješenjem.

Na jednostavnom primjeru uplate 100,00 kn, vidljivo je da kada se naplaćuje MT od uloga onda MT od 5% od uloga iznosi 4,76 kn, a kada se MT naplaćuje 5% od uplate onda on iznosi 5,00 kn.

Prema shvaćanju ovoga Suda, da bi se uopće moglo raditi o sklapanju sporazuma, pa tako i zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN-a, sadržaj sporazuma mora biti nedvojbena i jasan. Sadržaj mora biti takav da ne ostavlja prostor za različita tumačenja.

U konkretnom slučaju nesporno je da su tužitelji u okviru razgovora o izmjeni Zakona razgovarali i o MT-a, međutim, i iz Zapisnika i iz Obavijesti ne proizlazi nesporna sadržaj eventualnog sporazuma.

I Zapisnik i Obavijest govore o 5% kako to naplaćuje Ministarstvo financija, odnosno 5% od uloga. Iz navedenih dokaza proizlazi da je izvanredna sjednica Skupštine bila sazvana zbog izmjena Zakona, da je tužiteljima bilo sporno što je osnovica za obračun poreza koju treba obračunavati, a nema službenih tumačenja te da je bio i spomenut način obračuna manipulativnih troškova, međutim, i u Zapisniku i u Obavijesti spominju se naplata MT-a 5% kako Ministarstvo financija naplaćuje naknadu odnosno 5% od uloga.

Dakle, radi se o dva načina obračuna pa se ne može govoriti o tome da je postignut sporazum koji je nedvosmislenog sadržaja i koji ne ostavlja prostor za različito tumačenje i sama tužena utvrđuje da se radi o dva različita načina obračuna.

Na stranici 8. obrazloženja rješenja tužene stoji „iako se u zapisniku sa izvanredne sjednice skupštine Udruge sportskih kladionica održane 26. ožujka kao i u obavijesti Udruge upućene Hrvatskoj lutriji 28. ožujka 2015. navodi kako su svi članovi Udruge jednoglasno usvojili prijedlog novog obračuna MT-a, a koji bi se obračunavao u po istom principu kao što porezna uprava obračunava mjesečnu naknadu od 5% odnosno MT-e bi se obračunavao na način da bi osnovica za obračun bio sam ulog (5% od uloga) navedeno ne odgovara utvrđenom stanju na mjerodavnom tržištu nakon 1. travnja 2014., a također ne odgovara načinu na koji porezna uprava naplaćuje mjesečnu naknadu od 5%.

Naime, iako se u zapisniku i obavijesti Udruge navodi kako će se novi obračun MT-a obračunavati po principu 5% od uloga, analize tržišta kao i analiza metode obračuna MT-a na način kako ga naplaćuje porezna uprava ukazuje da je ustvari osnovica za novi obračun MT-a 5% od uplate“.

Sud primjećuje da je ispravna tvrdnja tužitelja SUPER SPORTA d.o.o. da se nigdje ne navodi niti u Zapisniku, a niti u Obavijesti, da će se manipulativni trošak naplaćivati 5% od uplate.

Naime, i u Zapisniku i u Obavijesti govori se o dva različita načina naplate, jedan je 5% kako Ministarstvo financija naplaćuje naknadu, a drugi je 5% od uloga. Samo se tumačenjem može zaključiti da 5% kako Ministarstvo naplaćuje naknadu znači 5% od uplate jer je to propisano člankom 51. stavkom 3. Zakona o igrama na sreću, a 5% od uloga nije nikako 5% od uplate što i sama tužena navodi u svojem rješenju.

Isto tako tužena u odgovorima na sve tužbe ističe da iako piše, u materijalnim dokazima na koje se poziva, dakle i u Zapisniku i u Obavijesti 5% od uloga, jasno je kako je umjesto riječi „uloga“ trebala stajati riječ „uplata“, što odgovara stvarnom sporazumu sklopljenom 26. ožujka 2014.

Dakle, tužena u odgovorima na tužbu navodi da bi trebalo pisati ono što niti u jednom od dokaza, koji su bili temelj za donošenje zaključka tuženoj o sklapanju zabranjenog sporazuma ne piše.

Što se tiče utvrđivanja kasnijeg ponašanja na tržištu poduzetnika vezano za naplatu MT vidljivo je da je u postupku utvrđeno da su svi poduzetnici promijenili način obračuna MT tako da su ga obračunavali 5% od uplate. Navedeno načinu obračuna računanje MT u visini 5% od uplate prihvatila je i Hrvatska lutrija d.o.o. koja je inicirala ovaj postupak.

Sud u cijelosti prihvaća tvrdnje tužitelja da je Hrvatska lutrija d.o.o. sudjelovala u razgovorima oko promjene Zakona o igrama na sreću, te da je Hrvatska lutrija d.o.o. mjesec dana nakon stupanja na snagu tog Zakona promijenila način obračuna MT-a tako da ih uplaćuje 5% od uplate, pa je Sud u ovoj upravni spor uključio Hrvatsku lutriju d.o.o., dostavio joj sve tužbe na odgovor, a na koje se nije očitovala te ju pozvao na raspravu kojoj se nije odazvala, iako je uredno pozvana. Iz navedenog se može zaključiti da se Hrvatska lutrija d.o.o. u cijelosti slaže sa navodima iznesenim u tužbama.

Stoga ne stoji argument tužene, iz obrazloženja rješenja i odgovora na tužbu, da kada bi tvrdnja tužitelja da se na navedenoj sjednici Udruge nije postigao dogovor o načina obračuna MT-a bila točna, ne bi postojao razlog slanja obavijesti o promjeni obračuna MT-a Hrvatskoj lutriji d.o.o. od strane Udruge. Naime, tužitelj Hattrick PSK d.o.o. navodi da je navedena obavijest o sjednici Udruge poslana Hrvatskoj lutriji d.o.o. na upit Hrvatske lutrije d.o.o.

Hrvatska lutrija d.o.o. nije navedeno demantirala iako su joj bile sve tužbe dostavljene na odgovor. Isto tako iz odgovora Ministarstva financija Republike Hrvatske, Porezne uprave, Središnjeg ureda od 16. travnja 2014., koji je upućen Hrvatskoj lutriji d.o.o., vidljivo je da se Hrvatska lutrija d.o.o. obratila Ministarstvu financije Republike Hrvatske – Poreznoj upravi vezano za očitovanje na odluku Udruge sportskih kladionica da bi se MT obračunavao na način da bi osnovica za obračun bio sam ulog 5% od uloga. Iz navedenog je vidljivo da je Hrvatska lutrija d.o.o. shvatila da je postignut dogovor o obračunu MT-a na način da bi se on obračunavao 5% od uloga te da bi osnovica za obračun bio sam ulog, što je dotadašnji način obračuna MT-a, pa kako to tužitelj GERMANIA SPORT d.o.o. navodi onda se niti ne radi o nekom budućem načinu obračuna MT-a, a tužena je utvrdila da je sklopljen zabranjen sporazum o budućem načinu obračuna MT-a.

Što se tiče činjenice da je zabranjen sporazum o utvrđivanju cijena ovaj Sud u cijelosti prihvaća stajalište tužene da su manipulativni troškovi dio cijene.

Stoga, kada bi bilo u postupku dokazano da su se poduzetnici dogovorili o načinu obračuna MT-a te kada bi to bilo utvrđeno na nedvosmislen način, odnosno kada bi sadržaj sporazuma bio nedvosmislen i jasan i ne bi ostavljao prostora za drugačije tumačenje, onda bi se radilo, i prema ocjeni ovoga Suda, o sklapanju zabranjenog sporazuma.

Međutim, kao što je to i sama tužena u više svojih odluka navela, a što je potvrđeno i presudama ovoga Suda, primjerice presudom UsII-53/15 od 22. travnja 2016., presudom UsII-40/15 od 22. travnja 2016., kada se nesporno utvrdi postojanje sporazuma koji ima za cilj ograničiti tržišno natjecanje, tada nije bitno jesu li se ili nisu sudionici takvog sporazuma pridržavali navedenog sporazuma. Naime, kako je cjelokupna pravna stečevina Europske unije važna kao interpretativni instrument za primjenu hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u slučaju pravnih praznina ili dvojbi o tumačenju nacionalnih propisa, opravdano

se tužena u niz odluka poziva na smjernice u primjeni članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (koji je u sadržaju identičan članku 8. ZZTN-a) na horizontalne sporazume o suradnji i smjernice za primjenu članka 81. stavak 3. Ugovora o osnivanju EZ (koji odgovara članku 101. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije). Dakle, ograničavanje tržišnog natjecanja prema cilju je ono koje po svojoj samoj suštini ima mogućnost ograničavanja tržišnog natjecanja u smislu članka 101. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, a ispitivanje stvarnih ili potencijalnih učinaka sporazuma na tržištu nije potrebno kada se utvrdi njegov protutržišni cilj.

Međutim, iako je prema mišljenju tužene na spornoj sjednici Udruge sklopljen izričit sporazum nije razvidno iz kojih razloga je utvrđivano ponašanje tužitelja vezano za naplatu manipulativnog troška nakon sklapanja navedenog sporazuma.

Prema tvrdnji tužene iz zapisnika sa javne rasprave održane dana 7. srpnja 2016., na kojoj tužena potvrđuje da nije potrebno utvrditi da su se sudionici zabranjenog sporazuma pridržavali sporazuma da bi se potvrdilo postojanje sporazuma, tužena je navela da je utvrđivala način obračuna MT-a nakon sklapanja zabranjenog sporazuma zbog toga što je bilo potrebno utvrditi dužinu trajanja povrede.

Dakle, u postupku je utvrđeno da su svi tužitelji i zainteresirane osobe, pa tako i Hrvatska Lutrija d.o.o. sa odmakom od mjesec dana, obračunavali od 1. travnja 2014., kada je na snagu stupila izmjena Zakona o igrama na sreću MT, na način da su ga naplaćivali 5% od uplate te da tako obračunavaju i danas, što je potvrđeno na javnoj raspravi.

Iako tužena u obrazloženju tvrdi da je iz materijalnih dokaza jasno utvrđeno da je zabranjeni sporazum sklopljen, kako je sadržaj takvog eventualnog sporazuma iz materijalnih dokaza sporan i može se bar dvojako tumačiti, te se ne može raditi o jednoznačnom sporazumu razvidno je da su tužitelji i zainteresirane osobe nakon stupanja na snagu novog zakona promijenile način obračuna MT-a i to na način da ih naplaćuju 5% od uplate.

Sud primjećuje da niti u Zapisniku niti u Obavijesti ne stoji da će se na takav način obračunavati MT, međutim ostaje za tumačiti da je to bio jedan od mogućih načina tumačenja iz navedenog Zapisnika i Obavijesti, budući da u Zapisniku stoji da će se naplaćivati manipulativni troškovi na način kako naknadu naplaćuje Ministarstvo financija Republike Hrvatske. Da je samo to navedeno u Zapisniku i Obavijesti, te da ne stoji da će se naplaćivati 5% od uloga, onda bi se i moglo govoriti o sklapanju zabranjenog sporazuma. Međutim, kako i u Zapisniku i u Obavijesti stoji 5% kako naplaćuje Ministarstvo financija Republike Hrvatske, odnosno 5% od uloga, Sud ocjenjuje da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno te da dana 26. ožujka 2014. nije došlo do sklapanja zabranjenog sporazuma o budućem načinu naplate manipulativnih troškova.

Sud je analizirao i ponašanje tužitelja i zainteresiranih nakon stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona.

Prilikom analize navedenog postupanja Sud se rukovodio kriterijima iz odluke Suda Europske Unije u predmetu „CelulozaII“, obzirom da su se poduzetnici paralelno ponašali na tržištu nakon stupanja na snagu navedene izmjene Zakona, Sud je utvrđivao da li takvo paralelno ponašanje ukazuje na usklađeno djelovanje poduzetnika.

Naime, paralelno ponašanje poduzetnika, prema kriterijima iz navedene odluke „CelulozaII“ ne može biti dokaz o usklađivanju poduzetnika, osim ako je usklađivanje poduzetnika jedino vjerojatno objašnjenje paralelnog ponašanja. U konkretnom slučaju u postupku je utvrđeno da su kontakti između poduzetnika te izvanredna sjednica Skupštine Udruge poduzetnika, pa i kontakti sa samom Hrvatskom lutrijom d.o.o., bili iz razloga što se donosio Zakon o izmjenama Zakona o igrama na sreću.

Za sadržaj predloženih promjena svi priređivači igara na sreću su znali mjesecima prije donošenja Zakona. Uvidom u internetske stranice Sabora, arhive sjednica, utvrđeno je da je točna tvrdnja tužitelja da je njihova Udruga sudjelovala u javnoj raspravi prilikom donošenja izmjene Zakona. Iz izvješća Odbora za financije, državni proračun o prijedlogu Zakona o izmjenama Zakona o igrama na sreću, s Konačnim prijedlogom Zakona, hitni postupak, prvo i drugo čitanje P.Z. br. 631 proizlazi da je Odbor raspolagao sa pisanim stajalištem Udruge sportskih kladionica u kojem se ističe, osim ostalog, da će uvođenjem nove porezne obveze doći do pada prometa, uništenja same igre kladenja i gubitka interesa igrača za sudjelovanje u kladenju koje priređuju domaći priređivači. Temeljem navedenog će se ostvariti i negativni fiskalni učinci za državu, a ujedno će se uništiti industrija igara na sreću kladenja. Iznijeta su i stajališta da se na sve uplate u kladionicama odmah plaća 5% poreza te se postavlja elementarno pitanje što je dobitak, da li je dobitak sve što dobijete ili je dobitak razlika između onoga što ste uplatili ili dobili. Isto tako su iznijeta posebna upozorenja na problem ilegalnog Internet kladenja. Navedeno je da će građani zbog predloženog povećanja poreza odustati od legalnih kladenja i prijeći na ilegalna Internet kladenja te će biti manje uplate od legalnog kladenja.

Dakle, točna je tvrdnja tužitelja da su prije donošenja izmjene Zakona znali da će se zakon izmijeniti na način da će se uvesti porez na dobitke ispod 30.000,00 kn, stoga ovaj Sud smatra uvjerljivim tvrdnje tužitelja da je promjena načina obračunavanja MT-a u igrama na sreću kladenja samostalno donesena od strane svakog tužitelja prije sporne sjednice Skupštine Udruge sportskih kladionica. Kao što se i iz navedenog izvješća Odbora za financije i državni proračun vidi najspornije je Udruzi sportskih kladionica bilo što se smatra dobitkom, navedeno je očito bilo sporno i Hrvatskoj lutriji d.o.o. koja je nesporno kontaktirala sa Udrugom sportskih kladionica te koja je tražila i pojašnjenje od Ministarstva financija Republike Hrvatske – Porezne uprave.

Sve navedeno potvrđuje i promjena Pravila tužitelja Hattrick PSK d.o.o. još od 18. svibnja 2010. u kojoj promjeni pravila piše da je promjena visine ili ukidanje MT u nadležnosti priređivača. Stoga je i uvjerljiva tvrdnja navedenog tužitelja da je dugoročno planirao provesti promjenu obračuna MT-a, a da to nije učinio 2010. godine isključivo zbog troška potrebnih informatičkih izmjena. Zakon o izmjeni Zakona o igrama na sreću donesen je na Sjednici Sabora 21. ožujka 2014., a objavljen u „Narodnim novinama“ br. 41/2014 od 31. ožujka 2014., a stupio je na snagu prvog dana od dana objave u „Narodnim novinama“, dakle 1. travnja 2014.

Prema članku 2. navedenog Zakona o izmjenama Zakona o igrama na sreću: „U članku 52. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase: (2.) Porez na dobitke plaća se po stopi od 10% na dobitke iznad 750,00 kn do 10.000,00 kn, po stopi od 15% na dobitke iznad 10.000,00 kn do 30.000,00 kn, po stopi od 20% na dobitke iznad 30.000,00 kn do 500.000,00 kn, a po stopi od 30% na dobitke iznad 500.000,00 kn.“ i (3.) Porez na dobitke iz stavka 1. ovog članka obračunava se i naplaćuje pri isplati dobitka, a obračun i uplatu obavlja priređivač igre kladenja. Osnovica za obračun poreza jest novčani iznos pojedinačnog dobitka“.

Iz navedenog je razvidno zbog čega je Udruga kladionica u javnoj raspravi dala negativno mišljenje na promjenu Zakona te spor oko toga što je osnovica odnosno što je dobitak, budući da je priređivač igre kladenja taj koji vrši obračun i uplatu.

Dakle, najspornije svim priređivačima igara kladenja, primjeni izmjene Zakona o igrama na sreću bio je način na koji će se vršiti navedeni obračun i što je osnovica za obračun poreza, te isto tako bojazan da bi se mogao smanjiti promet zbog gubitak interesa za sudjelovanje u kladenju koji priređuju domaći priređivači. Iz svega je razvidno da je do

promjene načina obračuna MT došlo iz razloga što je promijenjen Zakon. Navedena promjena se očitovala od 1. travnja 2014. kada je promjena Zakona stupila na snagu.

Dakle, prema ocjeni ovoga Suda tužena je pogrešno utvrdila činjenično stanje da je dogovor o budućem načinu obračuna manipulativnog troška u igrama na sreću kladjenja sklopljen na sjednici Skupštine Udruge sportskih kladionica 26. ožujka 2014.

Naime, kraj činjenice da u materijalnim dokazima, Zapisniku i Obavijesti pišu različiti mogući načini obračuna manipulativnog troška, ne može se govoriti o postignutom sporazumu jer je sadržaj ostao dvosmislen i sporan te je ostavljao prostora za različita tumačenja. Isto tako, paralelno ponašanje nakon 1. travnja 2014., kada je stupio na snagu Zakon o izmjenama Zakona o igrama na sreću, ne može biti dokaz o usklađivanju poduzetnika, čije paralelno ponašanje nakon 1. travnja 2014., kojem se nakon mjesec dana priključila i Hrvatska lutrija d.o.o. je posljedica je donošenja izmjene Zakona koji je stupio na snagu 1. travnja 2014., a ne zabranjenog usklađivanja poduzetnika.

S obzirom na sve navedeno ovaj Sud ocjenjuje da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno da zabranjeni sporazum navedenog dana nije sklopljen, te je stoga trebalo temeljem odredbe članka 58. stavka 1. ZUS-a usvojiti tužbeni zahtjev i osporeno rješenje poništiti.

Što se tiče zahtjeva tužitelja SUPER SPORT d.o.o. i GERMANIA SPORT d.o.o. za povrat uplaćene upravno-kaznene mjere, odnosno GERMANIA SPORT d.o.o. dijela uplaćene upravne kaznene mjere, te zahtjeva zainteresirane osobe Bolus d.o.o. za povrat uplaćene upravno-kaznene mjere, upućuju se tužitelji i zainteresirana osoba da se sa svojim zahtjevima za povrat uplaćenih iznosa obrate nadležnom Ministarstvu financija Republike Hrvatske.

U Zagrebu 8. srpnja 2016.

Predsjednica vijeća
Ljiljana Karlovčan-Đurović, v.r.

Za točnost ispravka - ovlaštena službenik

Tanja Nemčić